

БАЛКАНСКАТА ВОЙНА 1912-1913 г.

THE BALKAN WAR OF 1912-1913

МИНИСТЕРСТВО НА
ОТБРАНАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОТДЕЛ
"ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА"
MINISTRY OF DEFENCE
OF THE REPUBLIC OF BULGARIA
PUBLIC RELATIONS DEPARTMENT

Българи,

Въ продължение на 25-годишното Ми Царуване, Азъ съмъ дирилъ винаги въ мирна културна работа напредъка, щастието и славата на България. И въ тази посока Азъ желаяхъ да върви постоянно Българскиятъ народъ.

Провидѣнието, обаче, е съдило иначе. Настана моментъ, когато българското племе е повикано да напусне благодатъта на мира и да прибѣгне къмъ оръжието за постигане на една велика задача.

Отвѣдъ Рила и Родопитъ наши братя по кръвъ и по вѣра не бѣха честити и до днесъ, тридесетъ и петъ години слѣдъ нашето освобождение, да се едобиятъ съ сносенъ човѣшки животъ.

Всички усилия, направени за достигането на тази цѣль, както отъ Великитъ сили, така и отъ българскитъ правителства, не създадоха условия, при които тия християни да се радватъ на човѣшки права и свободи.

Съзлитъ на балканския робъ, воплитъ на милионно християнско население не можахъ да не покъртятъ нашитъ сърдца, сърдцата на тѣхни единородци и единовѣрци, които дължимъ свобода и миренъ животъ на една велика християнска освободителка.

И Българскиятъ Народъ си спомни пророческото слово на Царя-Освободителя: „Святото дѣло трѣбва да се доведе до край“.

Нашето миролюбие се изчерпа . . . . За да помогнемъ на угнетеното християнско население въ Турция, никакво друго сръдство не ни остана, освѣнъ да се обзрнемъ къмъ оръжието. Само съ това сръдство ние виждаме, че ще можемъ да му спечелимъ закрила на живота и имота. Анархията въ Турско заплаши и нашиятъ държавенъ животъ. Слѣдъ кланетата въ Щипъ и Кочани, намѣсто да се даде на страдалцитъ правда и удовлетворение,

каквито ние поискаме, турското правителство заповѣда мобилизация на своитъ въоръжени сили. Така се извика на тежко изпитание нашето дълго търпѣние.

Хуманитъ християнски чувства, свещениятъ дългъ да се помага на братя, когато ги застрашава изтрѣбление, честта и достоинството на България Ми наложиха повелителния дългъ да повикамъ подъ знамената пригответъ за отбрана на отечеството синове.

Нашето дѣло е право, велико и свято. Съ смиренно упование въ закрилата и помощта на Всевинния, възвѣстявамъ на Българския Народъ, че войната за човѣшки права на християнитъ въ Турция е обявена.

Повелявамъ на храбрата българска войска да навлѣзе въ турскитъ прѣдѣли! Редомъ и наедно съ насъ ще воюватъ противъ общия неприятель за сжщата цѣль войскитъ на сдруженитъ съ България балкански държави: Сърбия, Гърция и Черна-Гора. И въ тая борба на кръста противъ полумѣсеца, на свободата сръщу тиранията, ние ще имаме симпатитъ на всички ония, които обичатъ правдата и напредъка. Силенъ съ тия симпатии, нека юначиятъ български войникъ си спомни геройскитъ дѣла на своитъ бащи и дѣди и доблестгъта на своитъ учители — руси освободители и нека лети отъ побѣда къмъ побѣда.

Напредъ! Богъ да е съ насъ!

Издаденъ въ Ст. София на 5 октомврий 1912 година.

На първообразното съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

Фердинандъ.

Манифест за обявяване на войната

Manifesto for declare to the war

Балканската война завършва с подписването на Лондонския мирен договор, чл. 2 на който гласи: "Н. В. императорът на Отоманите отстъпва на Т. величества съюзените владетели всички територии на своята империя върху европейския континент на запад от линията Енос върху Егейско море до Мидия върху Черно море, с изключение на Албания." Разногласия между балканските държави довежда до Междусъюзническа война /втората балканска война 1913 г./

В Балканската война са разгромени и понасят загуби повече от 75 турски дивизии.

В плен попадат гарнизоните на редица крепости с всичкото въоръжение и имущество.

Решаващ дял за победата над Турция имат българските въоръжени сили, които воюват срещу 56 дивизии на противника и разгромяват повече от 36. Срещу тях Турция противопоставя огромната част от личния състав на въоръжените си сили –

757 980 души. Българската войска изнася основната тежест на войната и понася най-много загуби – 84 454 убити, ранени и умрели от болести. Загубите на всички останали войски от Балканския съюз са общо около 40 000 души.

I-ви пехотен Софийски полк тръгва за фронта, 1912г.
First Infantry Regiment leaves for the front

„Няма човек, който да не е нарами пушка. Всички: млади и стари, бащи и синове с песни, цветя и знамена се явяват в казармите, за да изпълнят дълга си“

*„Журнал дьо Пари“
Людювик Надо*

„There is not a single person without a gun. All young and all, fathers and sons are going to the barracks singing, carrying flowers and banners to do what they have to do for their country“.

*„Journal de Paris“
Ljudovik Nado*

The Balkan War ended by signing the London Peace Treaty, whose Article 2 reads : “ Н. М. the Emperor of the Ottomans gives up for the sake o Their Majesties the Allied rulers all territories of his Empire in the European continent to the West of Enos on the Aegean to Midia on the Black sea with the exception of Albania.” Disputes between the Balkan countries result to the Second Balkan War of 1913.

More than 75 Turkish divisions are destroyed or suffer losses in the Balkan War. A great number of garrisons defending fortresses

together with all the equipment and property have been captured.

An important role for the victory over Turkey play the Bulgarian Armed Forces which fought against 56 divisions of the enemy and defeated over 36. A great deal of the Turkish troops - 757 980 fought against the Bulgarian military. The Bulgarian Army took the majority of the burden of the war and suffered most damages – 84.454 dead, wounded or died from disease The total number of losses for all other troops of the Balkan Alliance amounts to 40 000.

СТРАТЕГИЯ.

Във военнотеоретичните възгледи на българската войска господствува схващането, че армията е стратегическа групировка и решава основните задачи на войната, която може да завърши след едно-две генерални сражения или операции. Практиката показва, че условията за водене на война вече са се изменили. Армията постепенно губи своето стратегическо предназначение, а противникът не може да бъде разгромен в едно-две сражения. Войната става продължителна и в нея участвуват огромни човешки маси.

„Мобилизацията трябва да се извърши за 7 дни, стана за 6, с такава бързина, че броя на повиканите под знамената значително надмина предвидената цифра“

Рени Пъво в „Тан“

От особено значение за войната е създаването на масови въоръжени сили със съответната организационна структура. Още през 1903 г. със Закона за устройство на въоръжените сили в българската войска се усъвършенствува способът за комплектуване чрез задължителната военна повинност. Икономическите затруднения на страната са причина войската да се изгражда от дивизии, от които във време на война се сформират отделни армии. Съотношението между родовете войски е напълно в духа на тенденциите в развитието на модерните за времето си армии. Пехотата е 66.5 %, артилерията

Командващия 4-та армия генерал Колев и офицери.Булаир, март 1913г.
Commander of the IV-nd Army general Kovatchev with his officers by
Bulair, March 1913

STRATEGY

The military theoretical background of the Bulgarian Army is prevailed by the understanding that the Army is the strategic part and settles the major tasks of the war, which could be completed after one or two general combats or operations. Practically the conditions for fighting a war has been changed. The Army gradually loses its strategic role while the enemy could not be defeated only after a combat or two. The war becomes lengthy with the participation of a great number of people.

Of great importance for the war is the establishment of mass

Armed Forces with the respective organization. As early as 1903 through the Law on the structure of the AF in the Bulgarian Army the recruitment is improved though the obligatory military service. The economic difficulties of the country are the reasons for the establishment of divisions, which in war time form Armies. The ratio between the services is in full compliance with the tendencies in the development of the then contemporary AF. 66, 5 % Infantry, 15,2 % Artillery, 10,8 % Cavalry, 7,5 % Engineers. The relative percentage of the contemporary artillery is around 60 %.

„The mobilization should have been done in 7 days, but it was done in 6 and so quickly at that the number of the summoned greatly overcomes the envisaged figures.“

Reni Pweo „Tan“ newspaper

– 15.2 %, кавалерията – 10.8 % и инженерните войски – 7.5 % от въоръжените сили. Относителният дял на модерната скорострелна артилерия е около 60 %.

За прикриване на мобилизацията и развърщането е създадена прикриваща армия в състав: три пехотни, една кавалерийска дивизия и кавалерийска бригада.

Съсредоточаването на войските се извършва бързо. Районите за съсредоточаване на 1-ва и 2-ра армии са избрани на отдалечение един преход от държавната граница. Скритото съсредоточаване на

3-а армия е едно от най-големите постижения на българската военна стратегия, с което се постига стратегическа изненада при нанасяне на главния удар.

В периода на подготовката е направена задълбочена оценка, въз основа на която за най-важно операционно направление е определено Тунджанското, по което се нанася и главният стратегически удар.

В тясна връзка със стратегическата цел е и изборът на формите и способите за водене на военните действия. Балканската война продължава 5 месеца (заедно с примирието). Българската войска

„Бих предпочел за съюзници 100 хиляди българи, пред която и да е друга европейска армия, колкото и многобройна да е тя !“
Френски министър на отбраната
генерал
Етиен Милеран

„I would rather have as Allies 100 thousands Bulgarians in comparison to whatever European Army, no matter how big it is !“
French Minister of defense
General
Ethien Mileran

Гаубична батарея на позиция
Battery on a position

A Covering Army comprising of three infantry, one cavalry division and a cavalry brigade was established **in order to cover the mobilization and deployment.**

Summoning of the troops was done quickly. The locations for summoning 1st and 2nd Army were relatively close to the state border. The covered summoning of 3rd Army is one of the greatest achievements of the Bulgarian military strategy thus achieving strategic surprise of the main attack.

The selection of forms and means of war activities is **closely related to the strategic goal.** The Balkan War lasted 5 months (the Peace Treaty

included). The Bulgarian Army is in the attack for 4 months and 15 days (the operational pauses included) and it spent 10 days in defense. During that period the Army did 5 attack operations and continuous attack combat activities of units coming from different locations. At that same time two defense operations were conducted.

The strategic attack during the first period took 45 days covering big for that time areas – 480 km front the depth of which was 250-280 km. During the second period the front of the strategic attack was 50-30 km, while its depth was 35-40 km.

е в настъпление 4 месеца и 15 денонощия (заедно с оперативните паузи), а в отбрана – 10 денонощия. През това време тя провежда 5 настъпателни операции и продължителни настъпателни бойни действия със съединения на различни направления, а също и две отбранителни операции.

Стратегическото настъпление през първия период се води 45 денонощия на големи за времето си пространства – фронт 480 км и дълбочина 250-280 км. През втория период фронтът на стратегическото настъпление е 50-30 км, а дълбочината – 35-40 км.

Основен начин за водене на стратегическото настъпление са последователните настъпателни операции с въоръжените сили или с големи

групировки на част от театъра на войната или на важни операционни направления.

Решаващо значение за успеха на стратегическото настъпление имат изборът и реализацията на главния стратегически удар. Той се нанася с 80 % от въоръжените сили срещу най-силната турска группировка. Размахът на действията показва, че самостоятелните действия на отделните армии не способствуват за бързо и целенасочено решаване на главната задача. Затова в хода на войната се създава висше оперативно обединение (Обединените армии), с което се нанася главният стратегически удар.

„На нож! На нож! На нож!..“ се чува като гръм на неочаквано налетяла буря около вражеските редове и те започват да отстъпват...“

*„Русское слово“
Н.П. Немирович-Данченко*

*At arms! At arms! At arms! This is heard as a thunder from an unexpected storm close to the enemy lines and they start withdrawing.”
„Russkoe slovo“
H.C. Nemirovich-Danchenko*

**Българското настъпление при Коджа чешма.
Bulgarian offensive by Kodzha Cheshma**

The basic method of the strategic attack was continuous attack operations of the AF or big groups at the theater or of important operational lines.

Of great importance for the success of the strategic attack are the choice and the realization of the main strategic attack. It is done by 80 % of the AF against the most powerful Turkish group. The scope of the activities shows that the independent operations of the Armies do not contribute to the quick and result oriented realization of the main task. That is why in the course of the war a high operational union (the United

Armies) was established which does the main strategic attack.

The Balkan War is characterized by a broad manœuvre with troops and equipment. Thus for the operation at Chataldja 50 % of the assets from the Edirne front were redirected. For the activities of the second phase all the troops from the Western theater and the White sea were redirected to Eastern Thracia.

A substantial contribution to the success of the Bulgarian Army was made by the strategic defense which was used during the second phase of the war. The strategic defense tasks were sorted out at a

Балканската война се характеризира с широк маньовър със сили и средства. Така за провеждане на Чаталджанската операция са прехвърлени 50 % от силите, действащи на одринското направление. За действията през втория период всички войски от Западния театър и Беломорието са прехвърлени в Източна Тракия.

Определен дял за успеха на българската войска има и стратегическата отбрана, към която се преминава през втория период на войната. Стратегическите задачи на отбраната се решават на малка дълбочина. На Чаталджанското направление противникът прониква на 10-12 км, на Галиполското – на 2-4 км.

Стратегическата отбрана е организирана на фронт от Сароския залив, Мраморноморския бряг до езерото Буюкчекмедже, на север до Черно море – фронт 250 км и дълбочина 55-60 км..

Атаката на Черна могила при Чаталджа.
The attacking Cherna Mogila by Chataldza

very small depth. At Chataldja the enemy managed to enter at something like 10-12 km, while at Galipole at 2-4 km.

The strategic defense is organized at a front from Saros bay, Marble sea shore to Bjukchekmedje lake, to the Black sea at the North – front 250 km and depth 55-60 km.

As a result of the war against Turkey the military strategy has to **develop strategic reserves**. Two new units were established – 11th division and the volunteers from Macedonia and Edirne.

The strategic command during the Balkan War is done by a HQ, comprising of main command (commander, deputy commander,

Войната срещу Турция поставя пред военната стратегия задачата за **създаване на стратегически резерви**. Сформират се две нови съединения – 11-а дивизия и Македоно-Одринското опълчение.

Стратегическото ръководство през Балканската война се осъществява от Обща главна квартира, която се състои от Главно командване (главнокомандуващ, помощник-главнокомандуващ, началник на Генералния щаб); Щаб на действащата армия; Главно тилово управление и Военно-съдебна част. Последните три органа на Общата главна квартира са работни. Работен орган е и Военното министерство, което е извън действащата армия. То се занимава с мобилизацията, реквизицията и осигуряването на материални средства за действащата армия.

Стратегическото взаимодействие се проявява в две направления: в рамките на българската войска при решаване на стратегическите задачи и във взаимодействието със съюзните армии.

Преден пост-Арнауткени, 1912г.
Outpost-Arnautkeni, 1912

chief of the GS); HQ of the Army; Main Logistic command and Military-legislative section. These three bodies of the Joint HQ are working bodies. A working body is the Ministry of Defense which is not part of the acting army. It is responsible for the mobilization and logistic provision for the AF.

Strategic interaction is done in two aspects: within the framework of the Bulgarian army and when settling strategic tasks in cooperation with the Allied troops.

ОПЕРАТИВНО ИЗКУСТВО.

През Балканската война се заражда и практически се оформя оперативното изкуство на българската войска.

Армейската настъпателна операция е най-решителната форма за разгром на крупна противникова групировка. При провеждане на петте настъпателни операции се прилагат срещното сражение, фланговите удари с едновременно притискане към естествено силни рубежи и препятствия, обкръжаването на крепост с последващото ѝ блокиране, фронталното настъпление и пробивът на отбраната на противника, настъпление с подход от дълбочина и от изходно положение в непосредствено съприкосновение с противника.

Армията настъпва с подход от дълбочина, развърща се в хода на

приближаването и започва бойните действия без заемане на изходно положение. Още в Люлебургаз-Бунархисарската операция започва да се изменя този начин за водене на бойните действия. Съпротивата, която срещат войските, ги принуждава да подготвят рубежа, на който са спрени, за да преминат отново в настъпление. До този момент в практиката се прилага оттегляне на войските на по-заден рубеж, от който да започнат отново настъпление.

За първи път във войната операцията започва от специално подготвено изходно положение при настъплението срещу Чаталджанския укрепен рубеж. Напълно развито в инженерно отношение и максимално приближено до противника е и изходното положение на 2-ра армия за Одринската операция.

„Уверих се, че за българите няма непревземаема крепост. Щастлив и горд съм че се предавам на такива герои!“

Командант на одринската крепост Федък Мехмед Шукри паша при предаването на сабята си на командващия втора армия генерал Никола Иванов.

„I saw for myself that there is not an unconquerable fortress for the Bulgarians. I am happy and proud that I surrender to such heroes!“

The commandant of the Edirne fortress Fedak Mehmed Shukri when handing over his sword to the Commander of II Army General Nikola Ivanov.

Шукри паша се предава в плен-14.03.1913г.

Shukri Pasha yields himself prisoner -14-th of March 1913.

OPERATIONAL ART

In the course of the Balkan war the operational art of the Bulgarian Army was formed and practically established.

The Army attack operation is the most decisive form of destruction of a big enemy group. In conducting the five attack operations the attack combat, flank strikes with simultaneous pressing to naturally strong

positions and barriers, surrounding a fortress with resulting blocking, frontal attack and going through the defense of the enemy, attack coming from the depth of the front as well as from the front line in a direct combat with the enemy were used.

The Army approaches with from the depth, deploys in the course of approaching and starts combat activities without taking initial positions.

В настъпателната операция особено внимание се придава на главния удар на армията. Според съществуващата теория направието на главния удар се избиращо към фланговете на противника за извършване на обход или обхват. Фронталните удари се препоръчвали по изключение.

Практиката на войната отхвърля тези положения поради нарасналите фронтове, на които се развърщат войските. Така още в началото на войната 3-а армия в Лозенградската операция нанася главния си удар фронтално и противникът е изтласкан от заеманите рубежи. В Люлебургаз-Бунархисарската операция първоначално главният удар е срещу десния фланг на противника, но в хода на операцията той е изместен в центъра.

*„Около 22.00ч. ние видяхме светлинен сигнал на една височина. Оттам дойде Явер паша с щабните си офицери и цели два часа преговаря за капитулацията си“
поручик принц Лудвиг Виндишгрец - кореспондент на Австроунгария.*

Пленени турски генерали. 1912г.
Captive turkish generals, 1912

As early as the operation at Ljule Bourgas Hisar this approach to the combat activities has started to change. The opposition the troops meet forces them to prepare the positions at which they have stopped in order to continue with the attack. Up to then a different practice of withdrawal at a different position and preparation for attack was used.

For the very first time in the war the operation starts from an especially prepared initial position in the attack against Chataldja defense position. The initial position of 2nd Army for the Edirne operation is fully fledged in engineer terms and is to the maximum close to the enemy.

In the attack operation great attention is paid to the main attack of the Army. According to the existing theory the direction of the main attack

Реализирането на главния удар се постига с масиране на силите и средствата на избраното направление. Най-характерно е това за действията на 3-а и 2-ра армия при провеждане на Лозенградската операция.

Най-пълно развитие проблемът за главния удар намира в Одринската операция. От целия 50-км. фронт на турската отбрана 2-ра армия нанася главния си удар в полоса 9-9.5 км, а извършва пробив на участък 2,5-3 км. На направието на главния удар се съсредоточават 60% от бригадите, 72% от крепостната артилерия и 40% от полската (полевата) артилерия.

Форми на маньовъра в армейските настъпателни операции през Балканската война са фронталният удар, обхватът, обходът,

*„Around 22.00 hours we saw a lightning signal at a hill. This is the place from which Janver pasha came with his HQ officers and for two hours negotiated over his capitulation“
First Lieutenant Ludvig Vindishgretz correspondent of Austria-Hungary.*

was towards the flanks of the enemy for surrounding or winning over. The attacks on the front were recommended occasionally.

The war practice puts an end to all that because of the increased number of fronts at which the troops are deployed. Thus as early as the beginning of the war 3rd Army in the course of the Lozengrad operation conducts a main attack frontally and the enemy is forced to go back to its initial positions. In the course of the operation at LjuleBurgaz – Bunar Hisar initially the main attack was on the right flank of the enemy but in he course of the operation it was shifted to the center.

The main attack is done through a massive concentration of the troops and assets of the selected direction. This is most typical for the

комбинираното използване на тези форми, огневият маньовър и пренасянето на усилията от едно направление на друго.

Отбранителните операции на българските армии през Балканската война допринасят за промяна на съществуващите възгледи относно ролята на отбраната

Отбраната на армията се изгражда в три полоси. Осигурителната полоса има дълбочина 12-15 км; първа (главната) полоса отстои на 15 км от предния край и има дълбочина 6-8 км. Зад главната полоса на отдалечение около 20 км се изгражда тилната полоса, чиято дълбочина е 3-4 км. При отбрана на крайбрежие фронтът на

армията достига до 140 км. Друга особеност на отбраната е, че войските от главната тилната полоса не заемат през цялото време позициите. Те се разполагат в райони на отдалечение 3-5 км зад отбранителните полоси. На позициите се оставят само дежурни подразделения.

Развитие бележи и оперативното построение на армията и нейната группировка. При Чаталджа за пръв път през войната е създаден армейски артилерийски резерв, а в Одринската операция са сформирани армейска артилерийска група и армейски инженерен резерв.

„Главния двигател на победата е духът на народа, който стои зад пушката“

„Дейли мейл“ Уилям Максвел

I-ви конен полк на брега на Мраморно море, 1913г.
I-st cavalry regiment on the Sea of Marmora, 1913

„The driving force of the victory is the spirit of those firing the rifles“

„The Daily Mail“ William Maxwell

actions of 2nd and 3rd Army in the course of Lozengrad operation.

The problem with the main attack was developed to the fullest in the course of the Edirne operation. The front of the Turkish defense was 50 km but 2nd Army selected to realize its main attack at a line of 9-9.5 km length and wins over a section 2,5-3 km long. The efforts of 60 % of the brigades, 72 of the fortress artillery and 40 % of the field artillery are concentrated for that.

Maneuver forms in the Army attack operations during the Balkan War : front attack, scope, surrounding, combined use of these three forms, fire maneuver and transfer of the efforts from one to another direction.

The defense operations of the Bulgarian Armies during the Balkan

War contribute to the change of the existing opinion in relation to the role of the defense.

The defense of the Army is done in three main lines. The security line is 12-15 km deep; first (main) direction at 15 km from the front end and is 6-8 km deep. Behind the main line at about 20 km the logistic line is built. It is 3-4 km deep. In case a beach is defended the front of the Army is 140 km. Another peculiarity of the defense is that the troops from the main logistic line are not taking their positions all the time. They are deployed in regions that are 3-5 km away from the defense lines. The lines are only defended by units on duty.

The operational structure of the Army and its grouping are also

Усъвършенствуването на управлението на армията през Балканската война е друго важно постижение на оперативното изкуство. По-конкретно, променя се съдържанието на рекогносцировката; използват се колективният метод на работа и специалисти от родовете войски; поддържа се непрекъсната свръзка; издават се специални заповеди и разпореждания по управлението; разработват се планове за изпълнение на различни задачи и други дейности от управлението на войските.

Български войник помага на ранен турски войник.
Bulgarian soldier handing water to a wounded
turk soldier.

developed. At Chataldja for the first time in the course of the war an Army artillery reserve was established, while in the course of the Edirne operation an Army artillery group and an Army engineer reserve were established.

The improvement of the command of the Army during the Balkan war is another important achievement of the operational art. The essence of recognizance was changed; the team method of work and experts from the services were used; continuous contact is maintained; special orders on the command were used; plans for the implementation of different tasks were developed as well as other activities related to the command of the troops.

ТАКТИКА

Една от най-характерните особености на боя в Балканската война е засилващата се тенденция за превръщането му в общовойскови.

Едно от най-значимите постижения на тактиката е пробивът на подготвена полева отбрана. Този способ идва да смени прилаганото фронтално настъпление с изтласкване на противника. Ако при Караагач той се извършва бавно и методично, то при Одринската крепост 2-ра бригада от 8-а дивизия срива цялата отбрана в Източния сектор.

Характерна особеност на тактиката на българската армия са многото срещни боеве, особено в началото на войната.

В тактиката широко се прилагат обходът и обхватът, особено в гориста и планинска местност. Действията на Родопския и Кърджалийския отряд са пример в това отношение.

Войната.
The war.

TACTICS

One of the most important characteristics of the combat in the course o the Balkan war is the enhanced tendency towards its transformation into an all army combat.

One of the most important achievements of the tactics is the attack of a prepared field defense. This approach substituted the used by that time frontal attack with pushing away the enemy. While at Karaagach this was done slowly and methodically at Edirne fortress 2nd brigade from 8th division destroyed the whole Eastern sector.

A characteristics of the tactics of the Bulgarian Army is the great number of font combats, especially at the beginning of the War.

Новост в настъпателния бой е повишената огнева плътност, която се постига от артилерийския, картечния и пушечния огън. При Одрин широко се използват ръчните гранати. Те стават основно средство за повишаване на плътността на пехотния огън.

Промени настъпват и в отбранителния бой. Отбраната от група, изградена на основата на опорните пунктове, в хода на войната става позиционна. Усъвършенствуват се построението на отбраната и инженерното ѝ устройство. Преминава се към изработването на дълги и дълбоки окопи, навеси, площадки за артилерията, картечни гнезда и други отбранителни съоръжения.

„Българите имат не по-малко от 10 аероплана, предназначени за разузнаване и бомбандиране на крепостта. Представете ли си цяла ескадра от аероплани, движещата се в развърнат строй над Одрин?“

*„Новое время“ -
Виктор фон Дреер*

Капитан Топракчиев и неговия самолет, август 1912 г.
Captain Toprakchiev and his plane, August 1912

The surrounding and win through mountains and forests were extensively used in the tactics. The operations of the Rhodope and Kardjali units are exemplary. A novelty in the attack combat is the **increased fire sequence** which is achieved by the artillery, machine gun and rifle fire. At Edirne the hand grenades were extensively used. The became a main source in increasing the infantry fire sequence.

Changes were introduced to the defense combat. The defense which initially was group defense, based on the support locations in the course of the war is changed to positional. The lining of defense and its engineer structure were improved. The trenches, shelter, artillery platforms, the

Промени настъпват и в бойните редове на частите и съединенията. Още в Люлебургаз-Бунархисарската операция започва формиране на дивизионна артилерийска група, която се утвърждава при Чаталджа, а при Одрин получава завършен вид. Бригадни артилерийски групи се сформират в 4-а пехотна дивизия в Лозенградската операция, а в Одринската операция такива групи са сформирани във 2-ра бригада на 3-а и 8-а пехотна дивизия.

В бойния ред се създават още шурмови колони и помощна артилерийска група (доближаваща се до полковата група). За нарастване на силата на удара бойният ред на полка се ешелонира в

„The Bulgarians have no less than 10 air planes for intelligence purposes and bombardment of the fortress. Can you imagine a whole air plane squadron, flying over Edirne?“
„Novoe vremja“ Victor Fon Dreer

gun fire locations and the other defense facilities became long and deep.

Changes were introduced to the combat lines of the units and formations. As early as the operation at LjuleBurgas-BunarHisar the formation of a division artillery group was started. This was established in the course of Chataldja operation and its full completion was achieved at Edirne. Brigade artillery groups were formed in 4th infantry division in the course of Lozengrad operation, while in the course of the Edirne operation such groups were formed in 2nd brigade of 3rd and 8th infantry division.

Attack columns to the combat lines and a support artillery group (

дълбочина до три ешелона и полкови резерви. Създавайки 2-3 шурмови колони, полкът е в състояние да усиле удара си.

Променят се и способите на артилерийската поддръжка и съпровождане. Артилерията поддържа пехотата по нов способ – **“огневи ваяк”**. Противникът се лишава от възможността да се оттегли на по-задна позиция или да подведе резерви за провеждане на контраатака чрез нови видове артилерийски огън – **“преграден”, “подвижен” и “неподвижен заградителен огън”**.

В Одринската операция за пръв път било приложено **радиопротиводействието**. При сеансите за свръзка между коменданта на

крепостта и главното турско командване радиотелеграфистите на 2-ра армия създавали смущения в честотата, на която работел противникът.

Друга новост е използването на самолета. Общо във войната България участва с 27 самолета и два балона. На 16 октомври 1912 г. се случва събитие, изключително за историята на световната авиация. Поручик Радул Милков и поручик Продан Таракчиев извършват първото бойно летене над противник, разпознават позициите му, разположението на резервите му и бомбандират железопътна гара.

През октомври 1912 г. са направени и първите аерофотоснимки

„Ще ме попитате на какво се дължи победата?

Аз, без колебание ще ви отговоря: на високия морал на българския воин.”

„Дневник” -

Петър Даскалов

Миноносец “Строги” по време на акция
The torpedo-boat “Strogi” during action

„You will ask what is the reason for the victory? I without any hesitation will answer - the high moral of the Bulgarian soldier.”

*„Dnevnik „
Petar Daskalov*

very similar to regiment group) were introduced. **In view of enhancing the strength of the combat line** the regiment comprises of three echelons and regiment reserves. Establishing 2-3 attack columns the regiment is able to strengthen its attack.

The means for artillery support are changed. The artillery supports the infantry in a new manner – “fire turnover”. The enemy is disabled to withdraw to a position at the back or to use its reserves for counter attack through new types of artillery fire – **“barrier”, “moving” or “static surrounding fire”**.

For the first time in the Edirne operation radio warfare was use.

When the commander of the fortress was trying to contact the major Turkish command he radio typists of 2nd Army were barring the frequency used by the enemy.

Another novelty is the use of the air plane. The total number of air planes used by Bulgaria in the war was 27 plus 2 balloons. October 16, 1912 is historic for the world aviation. First Lieutenant Radul Milkov and First Lieutenant Prodan Tarakchiev did the first combat flight over the enemy’s position in order to gather information on the location of the enemy’s reserves and to bomb the rail way station. In October 1912 the first air pictures of enemy’s positions were taken. The first victim of the

на противниковите позиции. При изпълнение на бойна задача се дава и първата жертва на българските военновъздушни сили – поручик Христо Топракчиев.

На 8 ноември 1912 г., е извършена успешна торпедна атака на турския кръстосвач “Хамидие”, от българския миноносец “Дръзки”, командван от капитан Георги Купов.

Българската войска дава ценни образци във всички области на военното изкуство. Те стават обект на внимание и изучаване от чуждите военни специалисти още при воденето на

бойните действия. С тях тя заема своето достойно място в световната военна съкровищница.

Балканската война 1912-1913г. е широко отразена от световните медии. Министерството на отбраната акредитира 110 представители на световния печат.

Русия-19, Англия-17, Франция-14, Германия-11, Италия-9, Чехия-7, Австро-Унгария-5, САЩ-3, Румъния-3, Сърбия –2, Швеция-2, Холандия-2, Гърция, Дания, Швейцария и Япония по 1 журналист.

„Българите бяха умело ръководени и се сражаваха блестящо. Никаква конференция на великите сили не може да им отнеме и едно село. Те спечелиха честно това, което искаха и си откриха пътя към европейското семейство.“
Кайзер Вилхелм втори германски император, от писмо до братовчед му английския крал Джордж V-ти.

Генерал Георги Вазов награждава отличили се. Март 1913г.
General Georgi Vazov bestows awards to distinguished warriors. March 1913

„The Bulgarians were well commanded and were fighting outstandingly. There is no way for a Conference of the Great Powers to take from them even a single village. They fairly on what they wanted to and paved their way to the European family.“
Caiser Wilhelm II German Emperor, in his letter to his cousin the English King George V

Bulgarian Air Force - First Lieutenant Hristo Toprakchiev fell.

On 8-th of November 1912 was organized successful torpedo attack ” by bulgarian torpedo-boat “Drazki”, commanded by captain Georgy Kupov against to the turkish cruiser “Hamidie.

The Bulgarian Army provided valuable exhibits in all areas of the military art. They have been studied by the foreign military experts as early as the combat activities. Thus they provide Bulgaria

with a unique role in the world military history.

The Balkan War of 1912- 1913 has been broadly covered by he world media. The Ministry of Defense accredited 110 representatives of the world mass media.

Russia – 19, UK – 17, France – 14, Germany-11, Italy – 9, Check – 7, Austria-Hungary – 5, USA – 3, Romania – 3, Serbia – 2, Sweden – 2, Ho;;and – 2, Greece, Denmark, Switzerland and Japan – 1 journalist.

Одрин падна!

ЗАПОВЕД №88 /13.03.1913 г.

Офицери, подофицери и войници,
В атаките си против предните неприятелски позиции вчера и фортовия пояс днес, Вие покрихте България със слава, а нашата армия с лавров венец.

Светът има да се чуди на Вас, доблестни синове на България, че можахте за тридесет часа да превземете една от силните крепости.

Само вашата лъвска храброст би могла да устои на бясното съпротивление на врага.

Само вашата любов към Отечеството можеше да Ви укрепи да преодолеете безбройните опасности в тия два последователни щурма на моя непрекъснат кървав бой.

Вие Вписахте Вчера и днес нова страница в нашата история.

Благодаря Ви.

Гордея се, че съм Ваш началник. Гордея се, че съм Българин.

Благодаря на старшите началници от пехотата и артилерията, които не само точно изпълниха, но и разбраха моите желания и разпореждания.

НАЧАЛНИК НА СЕКТОРА ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ГЕОРГИ ВАЗОВ

ОБСАДАТА НА ОДРИНЪ

Edirne fell !

ORDER N 88/ DATED 13.03. 1913

Officers, NCOs and soldiers,
In your attacks against the enemy's position yesterday and the fort today you covered Bulgaria with glory and our Army with fame.

The world will admire you; you are honorable sons of Bulgaria that you were able for 30 hours to win over one of the strongest fortresses.

You managed to win over the enemy because of your lion's bravery.

Because of your love towards the mother- Country you managed to overcome the countless dangers in these two in a row attacks in that continuous bloody combat.

Yesterday and today you wrote a new page in our history.

Thank you very much.

I am proud to be your Commander. I am proud to be Bulgarian.

Thank you very much to all senior commanders of the infantry and artillery who not only executed exactly but understood my desires and orders.

**CHIEF OF SECTOR
MAJOR GENERAL GEORGI VAZOV**

КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I

Роден на 5 април 1858 г. в гр. Верона (Италия) като второ дете на Хесенско-Дармщатския херцог. Учи във военно училище в гр. Дрезден (Германия), а висши военни науки в гр. Касел (Германия). Кариерата си на кадрови офицер започва като лейтенант във Втори Хесенски № 24 лейб-драгунски полк.

При избухването на Руско-турската война от 1877-1878 г. с разрешение на немския кайзер той воюва под руските бойни знамена за освобождението на поробеното славянство.

След края на войната за проявените си геройства младият княз е награден лично от руския и немския императори и назначен за офицер в Първи пруски кавалерийски полк.

След избирането на Княз Александър I за владетел на България, той поставя основите на родната ни войска. Създава военното училище (1879 г.), учредява народния орден "За храброст" (1880 г.), поема отговорността за Съединението на Княжество България и Източна Румелия (1885 г.), ръководи победоносните български войски в Сръбско-българската война.

Огорчен напуска България след преврата на офицерите русофили.

Умира в град Грац (Австро-Унгария) като бригаден кавалерийски командир (генерал-

ROYAL PRINCE ALEXANDER I

Born on 5 April 1858 in the town of Verona (Italy), the second child of the Duke of Hessen - Darmstadt. He studied in the military school in Dresden (Germany) and higher military studies in the town of Kassel (Germany). He started his career of a military officer as a lieutenant in the Second Hessen 24 leib - dragoon Regiment.

At the time when the Russian - Turkish war of 1877-1878 broke out, with the permission of the of the German Keiser he fought under the

майор) на 5 ноември 1893 г. Според последното му желание е погребан в София, където се намира и неговия мавзолей.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ АТАНАС БЕНДЕРЕВ

Роден на 25 март 1859 г. в Горна Оряховица. Участва в Априлското въстание и след Освобождението от 1887-1878 г. завършва първия випуск на военното училище (1879 г.), Генералщабна академия в Санкт-Петербург и Висша кавалерийска школа през 1884г.

През 1884 г. Атанас Бендерев е първия българин – началник на военното училище и “другар на военния министър” – пост, който сега отговаря на началник на ГЩ на БА.

Сръбско-българската война заварва ротмистър Атанас Бендерев като командващ десния (западния) сектор на Сливнишката позиция. Със своите категорични действия той допринася за успешния изход на войната.

Русофил, Бендерев е един от организаторите и участници в детронирането на Княз Александър I. Подгонен от регентите: Стамболов, Муткуров и Живков, той емигрира отначало в Румъния, а по-късно в Русия. Служи в руската армия и достига до длъжност дивизионен командир с генерал-лейтенантски чин. Участва в Руско-Японската война от 1905 г. и Първата световна война като командир на конна дивизия, и началник-щаб на северозападния фронт. След края на войната (1919 г.) е амнистиран.

До кончината си на 17 ноември 1946 г. се посвещава на военноисторическа дейност в София.

Автор е на редица трудове: “Сръбско-българската война - 1885 г”. – на руски, издадена в Санкт-Петербург през 1892 г., “Тактика на конницата в пустинните райони”, “Душата на командира”, “Истината за българското опълчение” и други.

Кавалер е на ордените: “За храброст” III степен и на руските: “Света Анна”, “Св. Станислав” I степен, “Св. Владимир” II и III степен с мечове и лента, и други.

Russian war flags for the liberation of the enslaved Slavic peoples.

After the end of the war the young royal prince was awarded personally by the Russian and German emperors for his heroic deeds during the battles and was appointed as officer in the First Prussian cavalry regiment.

After the Royal prince Alexander I was chosen to be the ruler of Bulgaria, he laid the foundations of our troops. He founded the military school (1879), established the people's order “For Courage” (1880), and assumed the responsibility for the Union of Eastern Rumelia with the Bulgarian Principality in 1885., he lead the glorious Bulgarian troops in the Serbian - Bulgarian war.

After the coup d'etat of the Russophile officers, he left Bulgaria insulted and mortified.

Alexander I died in the town of Gratz (Austro - Hungary) as a brigadier cavalry commander (Major - General) on 5 November 1893. His last wish was to be buried in Bulgaria where is mausoleum is situated today.

LIEUTENANT - GENERAL ATANAS BENDEREV

Born on 25 March 1859 in the town of Gorna Oriahovitsa. He participated in the uprising of April 1876 and after the Liberation in 1877-1878 he graduated from the Military School and was one among the first batch 1879. He graduated from the General Staff Academy in Saint Peterburg and from the Supreme Cavalry School in 1884.

In 1884, Atanas Benderev was the first Bulgarian - commandant of the Military School and “a comrade of the Minister of Defense “ - a position which at present corresponds to the post of the Chief of the General Staff of the Bulgarian army.

The Serbian -Bulgarian war found the captain of cavalry Atanas Benderev as a commander of the right (the Western) sector of the positions near the town of Slivnitsa. With his categorical actions the captain contributed to the successful outcome of the war.

A Russophile, Benderev is one of the organizers and participants in the dethroning of the Royal prince Alexander I. Persecuted by the regents Stambolov, Mutkurov and Jhivkov, he immigrated first to Romania and later Russia. Benderev served in the Russian army and reached the position of a division commander with a rank lieutenant-general. He participated in the Russian - Japanese war of

ГЕНЕРАЛЪТ ОТ ПЕХОТАТА ДАНАИЛ ЦОНЕВ НИКОЛАЕВ

Роден е в Болград – Бесарабия на 18 декември 1852 г. Завършва Одеското юнкерско корпусно училище през 1875 г. Участвал е в четири войни, два пъти е бил министър на войната: /1886-1887г./ и /1907-1911г./

Генералът от пехотата Данаил Цонев Николаев наричаме “Патриарх на Българската армия”.

Доброволец е в Сръбско-турската война от 1876 г. Командва 5-та опълченска дружина през Освободителната война от 1877-1878 г., ръководи войските на Източна Румелия при Съединението от 1885 г., последователно е командващ на Източния и Западния корпус на земската войска през Сръбско-българската война от 1885 г.

Генерал Данаил Николаев е първият полковник, произведен в Българската армия и първият кавалер на народния орден “За храброст” II степен.

Умира на 29.08.1942 г.

Кавалер е на ордените: “Св.св.равноапостоли “Кирил и Методий”, II и III степен на народния орден “За храброст”, Великият кръст на ордена “Св. Александър” с мечове и брилянти, златен орден и медал “За заслуги”, руските ордени: “Георгиевски кръст IV ст.”, “Св. Анна III ст.”, “Св. Станислав с мечове”, “Бял орел I ст.”, “Румънска звезда с мечове”, турските “Османие I ст.” и “Меджидие I ст.”, персийския “Лъв и слънце I ст.” и други.

ГЕНЕРАЛ ОТ ПЕХОТАТА ВАСИЛ ИВАНОВ КУТИНЧЕВ

Роден на 25.02.1857г. Завършва първия випуск на Военното училище–1879г. През Сръбско-Българската война се сражава на десният фланг на Сливнишката позиция и участва в превземането на Цариброд и Пирот. След война

1905 and in the World War I as a commander of a cavalry division and Chief of Staff at the North-Western Front.

After the end of the war (1919) he was amnestied.

Atanas Benderev dedicated his life till the day of his death on 17 November 1946 to military history in Sofia.

He is the author of a series of works: “The Serbian - Bulgarian War - 1885”, which was published in Russian language in Saint Peterburg in 1892, “The Tactics of the Cavalry in Desert Areas”, “The Soul of the Commander”, “The Truth about the Bulgarian Volunteer Force”, etc.

Atanas Benderev is the bearer of the following orders: “For Courage” III degree, and of the Russian orders: “Saint Anna”, “Saint Stanislav” I degree, “Saint Vladimir” II and III degree with swords and ribbon, etc.

INFANTRY GENERAL DANAIL TSONEV NIKOLAEV

He was born Bolgrad, Bessarabia, on 18 December 1852. He graduated from Odessa Cadet Corps School in 1875. He participated in four wars and was appointed two times as Minister of Defense: /1886 - 1887/ and in /1907-1911/.

We call the infantry general Danail Tsonev Nikolaev the “Patriarch of the Bulgarian Army”.

He was a volunteer in the Serbian - Turkish war of 1876. He commanded the 5-th volunteer battalion in the Liberation War of 1877-1878, led the troops of Eastern Romelia at the Union of Eastern Romelia with the Bulgarian Principality in 1885, he was consecutively the commander of the Eastern and of the Western corps of the territorial troops during the Serbian - Bulgarian war of 1885.

General Danail Nikolaev was the first colonel promoted in the Bulgarian army and the first bearer of the people’s order “For Courage” II degree.

General Danail Nikolaev died on 29 August 1942.

He is the bearer of the following orders: “St. St. Apostles Kiril and Methodius” II and III degree, of the

та, като майор, командва 1 и 10-ти пехотни полкове. През 1899 командва бригада.

На 1.01.1904г. е произведен в чин генерал-майор и поема командването на 6-та пехотна бдинска, и 1-ва софийска дивизии.

През Балканските войни 1912-1913г. командва 1-ва и 2-ра армия, която обкръжава и парализира гръцката армия в долината на реките Струма и Места.

През Първата световна война е началник на Моравската военно-инспекционна област.

Умира на 2.04.1941г.

Кавалер е на ордените: "За Храброст" II-ра и IV-та степен, "Св. Александър" I-ва, II-ра и V-та степени, "За военна заслуга" II степен.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ МИХАИЛ ПОПОВ САВОВ

Генерал Савов е роден на 14 ноември 1857 г. в гр.Стара Загора. Учи в Галатасарайския лицей в Цариград през 1876 г. и първия випуск на военното училище (1879 г.). През 1885 г. завършва с отличие пълния курс на Генералщабната Николаевска академия в Санкт-Петербург. Командва лявото крило на Сливнишката позиция и лично

ръководи разбиването на Моравската сръбска дивизия и завземането на гр.Пирот.

Началник-щаб на войската (1886-1887 г.), два пъти военен министър — /1891-1894/ и /1903-1906г./. Почетен флигел-адютант на Фердинанд I. През Балканската война (1912-1913 г.) е назначен за помощник главнокомандващ на действащата армия. Взима дейно участие в изготвянето на всички оперативно-тактически операции. През Междусъюзническата война от 1913 г. отново е помощ

people's order "For Courage", the Grand Cross of the order "St. Alexander" with swords and diamonds, gold order and medal "For merits". He is the bearer of the Russian orders "Georgievski Cross" IV degree, "St. Anna" III degree, "St. Stanislav" with swords, "White eagle" I degree, "Romanian Star with Swords", the Turkish orders "Osmanie" I degree, "Medjie" I degree, the Persian order "Loin and Sun" I degree, etc.

INFANTRY GENERAL VASSIL KUTINCHEV

He was born on 25 February 1857. He graduated from the Military School as one among the first batch of graduates in 1879. During the Serbian-Bulgarian war, he fought at the right flank of the positions near the town of Slivnitsa and participated in seizing the towns of Tsaribrod and Pirot. After the war, as a major, he commanded 1st and 10th infantry regiments. In 1899 he commanded a brigade.

On 1 January 1904 he was promoted to the rank of major-general and assumed the command of 6-th infantry Bdin and 1-st Sofia divisions.

During the Balkan wars 1912-1913 he commanded 1-st and 2-nd armies which surrounded and paralyzed the Greek army in the valleys of the rivers the Struma and the Mesta.

During the World war I he was the Chief of the Morava Military Inspection District.

General Kutinchev died on 2 April 1941.

He is the bearer of the following orders: "For Courage" II and III degree; "St. Alexander I" I, II and V degrees, "For Military Merits" II degree.

LIEUTENANT - GENERAL MIHAIL POPOV SAVOV

General Savov was born on 14 November 1858 in the town of Stara Zagora. He studied in Galatasarai Lyceum in Tsarigrad in 1876 and graduated from the Military School as one among the first batch of graduates in 1879. In 1885 he graduated with honors from the full course of studies in the General Staff Nikolaev Academy in Saint Petersburg. He commanded the left flank of the positions near the town of Slivnitsa and led personally the crashing of the Serbian Morava division and commanded the seizure of the town of Pirot.

He was the Chief of the troops (1886-1887), was appointed twice as Minister of Defense - /1891-1894/ and in the period /1903-1906/. He was the fliegel aide-de-camp of honor to Ferdinand I. During the Balkan War /1912-1913/ he was appointed as assistant of the Supreme Commander of the active army. He took an active part in the

ник главнокомандващ и ръководител на обединените: 5-та, 4-та и 2-ра армии. От 1920 до 1923 г. е посланик във Франция.

Умира на 21 юли 1928 г. в гр. Сан-Валие дьо Тией - Франция. Погребан в София според последното му желание. Единственият гроб, който е ориентиран на запад при източно-православното вероизповедание, а не на изток е гробът на генерал Савов, защото това е била мечтата на неговия живот: да види Македония свободна.

Кавалер е на ордените: "За храброст" II и III степен, орден "Св. Александър" I, II и III степен, народния орден "За военна заслуга" I степен и много други.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ НИКИФОР ПЕТРОВ НИКИФОРОВ

Роден е на 12.04.1858 г. в гр. Ловеч. Завършва първия випуск на Военното училище /1879/ г. През Сръбско - българската война командва с чин капитан VI-ти пехотен търновски полк. Участва в сраженията при Драгоман, Цариброд и Пирот.

След войната е командир на дивизия, инспектор на пехотата. През 1900г. е произведен в чин генерал-майор. Пълномощен министър в Берлин 1904-1910 г., а на 16.V.1911 е назначен за военен министър.

Създава "Закон за военната академия", "Правилник за службата по време на война" и др.

Умира на 12.08.1935г. в София.

Кавалер е на ордените: "За храброст" IV-та степен, "Св. Александър" II-ра и III-та и IV-та степен, "За военна заслуга" I-ва степен, немските "Червен орел" II-ра степен, "На короната" I-ва степен и др.

preparation of all the operational-tactical operations. In the War of the Allies of 1913 he again was assistant of the Supreme commander and commander of the united 5-th, 4-th and 2-nd armies. From 1920 to 1923 he was an Ambassador of Bulgaria to France.

He died on 21 July 1928 in the town Saint - Vallier de Tieille (France). He was buried in Sofia as he stated in his last wish. General Savov's grave is the only one among the graves of the Eastern Orthodox religion which is oriented to the West and not the East, because the dream of his life was to see Macedonia a free country.

General Savov is the bearer of the orders: "For Courage" II and III degree, "St. Alexander I" I, II and III degree, the people's order "For Military Merits" I degree and many others.

LIEUTENANT-GENERAL NIKIFOR PETROV NIKIFOROV

He was born on 12 April 1858 in the town of Lovech. He graduated from the Military School as one of the first batch of graduates in 1879. During the Serbian- Bulgarian war he commanded having the rank of a captain, VI-th Turnovo infantry regiment . He participated in the battles at the towns of Dragoman, Tsaribrod and Pirot.

After the war he a division commander and an infantry inspector. In 1900 he was promoted to the rank of major-general. He was a plenipotentiary minister in Berlin /1904-1910/, and on 16 May 1911, he was appointed as Minister of Defense.

He established a "Law on the Military Defense Staff College", "regulations for the military service during war time", etc.

He died on 12 August 1935 in Sofia.

General Nikiforov is the bearer of the following orders: "For Courage" IV degree, "St. Alexander" II, III, and IV degree, "For Military Merits" I degree, the German orders "Red Eagle" II degree, "Of the Crown" I degree, etc.

ГЕНЕРАЛ –МАЙОР РАДКО РУСКОВ ДИМИТРИЕВ

Роден на 24.09.1859г. в с. Градец-Сливенско. Завършва първия випуск на Военното училище/1879/ и Николаевската Генералщабна академия в Санкт Петербург.

Той е един от инициаторите за детронацията на Княз Александър I. След превратата избягва в Русия където служи на различни длъжности.

След амнистията от 1898г. се завръща в България. Началник на щаб на армията 1904-1907 г. , а през Балканската война от 1912-1913 командва легендарната трета армия, която громи противника при Люлебургаз, Бунар Хисар и Гечкенли. При Чаталджанската позиция командва обединените I-ва и II-ра армии. През междусъюзническата война замества генерал Михаил Савов на поста помощник главнокомандващ.

През Първата световна война той подава осатвка като пълномощен министър в Русия и преминава на руска военна служба. Командва 8-ми и 2-ри Сибирски корпуси, 3-та и 12-та армии в Галиция.

Отказал да служи на болшевиките той е разстрелян на 18.10.1918 г. в околностите на гр. Пятигорск.

Кавалер е на ордените: “За Храброст” II-ра и IV-та степени, “Св. Александър” I-ва и IV-та степени, “За военна заслуга” II-ра степен, руския “Георгиевски кръст” III-та и IV степени.

ГЕНЕРАЛЪТ ОТ ПЕХОТАТА СТЕФАН ТОШЕВ ТОШЕВ

Стефан Тошев е роден на 18.12.1859 г. в гр.Стара Загора. По време на Руско-Турската война от 1877-1878 г. е доброволец-опълченец. Завършва първия випуск на военното училище /1879 г./, а през Сръбско-българската война от 1885г. е дружинен командир. Ранен е в боя за височините “Три уши”.

MAJOR - GENERAL RADKO RUSKOV DIMITRIEV

He was born on 24 September 1859 in the village of Gradets, Sliven district. He graduated from the Military School as one among the first batch of graduates in 1879 and from the General Staff Nikolaev Academy in Saint Petersburg.

He was one of the initiators of the dethroning of the Royal Prince Alexander I. After the coup d'etat, he escaped to Russia where he served assuming different positions. After the amnesty in 1898, he returned to Bulgaria. He worked as a Chief of Staff of the army in the period 1904-1907, and during the Balkan war of 1912-1913 he commanded the legendary Third Army which smashed the enemy at Lulbourgaz, Bunar Hissar and Gechkenli. At the positions near Chataldja he commanded the united I-st and II-nd army. During the War of the Allies he substitutes General Savov assuming the position Commander in Chief.

During the World War I he handed in his resignation as a plenipotentiary minister in Russia and passed to Russian military service. He commanded 8-th and 2-nd Siberian corps, 3-rd and 12-th armies in Galicia.

Refusing to serve under the bolsheviks, he was executed on 18 October 1918 in the vicinity of the town of Piatigorsk.

General Dimitriev is the bearer of the orders: “For Courage” II and IV degree, “St. Alexander” I and IV degree, “For Military Merits” II degree, the Russian order “Gorgievski Cross” III and IV degree.

INFANTRY GENERAL STEFAN TOSHEV TOSHEV

General Stefan Toshev was born on 18 December 1859 in the town of Stara Zagora. During the Russian-Turkish war he was a volunteer. He graduated from the Military School and was one among the first batch of graduates in 1879. During the Serbian-Bulgarian war of 1885 he was a battalion commander. He was wounded in the battle on the hills “Tri ushi”.

През Балканската война /1912-1913/ командва I-ва софийска дивизия, която се покрива с бойна слава в битките за Селиолу и Люлебургас.

През Междусъюзническата война 1913 командва 5-та армия, а през Първата Световна война /1915-1918/ 3-та армия на Добруджанския фронт печелейки сраженията при Добрич, Кубадин, Тутракан, Кюстенджа и Черна вода.

Автор е на книгите: "Освободителната война", "Писма от войната-1885г.", "Действията на III-та армия", "Победени без да бъдем бити", "Защо ни победиха?".

Умира на 27.10.1924 г. в гр.Пловдив.

Кавалер е на ордените: "За Храброст"- III и IV степен, царския орден "Св. Александър" I-ва степен с мечове, "За военна заслуга" и др.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ГЕОРГИ МИНЧОВ ВАЗОВ

Роден на 5 януари 1860 г. в Сопот. Брат на поета Иван Вазов. Завършва Априловската гимназия в Габрово, а през 1880 г. с отличен успех—Одеското юнкерско училище. След завръщането си в родината работи отначало в Източна Румелия, а след участието си в създаването на румелийската войска през 1883г. постъпва във Военноинженерното училище в гр.Санкт Петербург. През следващата година е слушател в Николаевската военноинженерна академия. Капитан Вазов участва в Сръбско-българската война (1885 г.), а от 1885г. преподава фортификация във военното училище.

During the Balkan war /1912-1913/ he commanded I-st Sofia division, which won war glory in the battles at Seliolu and Lulebourgass.

During the War of the Allies of 1913 he commanded 5-th army, and during World War I/1915-1918/, general Toshev commanded 3-rd Army at the Dobrudja front, winning the battles at Dobrich, Kubadin, Tutraкан, Kustenja and Cherna Voda.

He is the author of the books "Liberation war", "Letters from the War - 1885", "The Actions of the Third Army", "Defeated without losing a battle", "Why did they defeat us?"

He died on 27 October 1924 in the town of Plovdiv.

General Toshev is the bearer of the following orders:

"For Courage" III and IV degree, the tsar's order "St. Alexander I" I degree with swords, "For Military merits", etc.

LIEUTENANT - GENERAL GEORGI MINCHOV VAZOV

He was born on 5 January 1860 in the town of Sopot. Brother of the poet Ivan Vazov. He graduated from Aprilovska High School in the town of Gabrovo and in 1880 he graduated with honors the Military cadet school in Odessa. After returning to his native country, in the beginning he works in Eastern Romelia, and after his participation in the establishment of the Romelia troops. In 1883, Georgi Vazov went to study in the military Engineering School in Saint Peterburg and in the following year he was an officer cadet in the Military Engineering Nikolaev Academy. Captain Vazov participated in the Serbian-Bulgarian war /1885/ and from 1885 he taught fortification at the Bulgarian Military School.

After the failure of

След неуспеха за преврат срещу княз Александър I Батенберг /6 .08.1886 г./, емигрира в Русия. Повече от 10 години работи на различни руски длъжности в Закаспийския военен окръг. След амнистията се връща в България, където заема длъжността инспектор на инженерните войски. През 1906 е произведен в чин генерал майор.

През Балканската война (1912-1913 г.) е командващ на Източния сектор при обсадата и атаката на Одринската крепост. Назначен е за началник на новоосвободените земи в Тракия. По време на Междусъюзническата война (1913 г.) е военен министър.

Умира в София на 13 август 1934 г.

Кавалер е на ордените: "За храброст" - III и IV степен, "Св.Александър" II и V степен, "За военна заслуга" III степен и руските: "Свети Владимир" III степен, "Света Анна" III степен и други.

ГЕНЕРАЛЪТ ОТ ПЕХОТАТА ИВАН ИВАНОВ ФИЧЕВ

Роден на 15.04.1860 г. в гр. Велико Търново-внук на големия възрожденски майстор Уста Кольо Фичето. По време на Руско-турската война / 1877-1878/ е доброволец-опълченец в 8-ма дружина.

Завършва военното училище през 1882г. В Сръбско-българската война участва като ротен командир. Завършва Генералщабната академия в Торино-Италия. Той е първият български офицер завършил европейска военна академия /1891/. През 1908 г. е произведен в чин генерал-майор.

От 1910-1913 е началник на Щаба на българската армията. По време на войната 1913-1914г. ръководи Тракийския театър на военните действия.

През 1914 г. е произведен в чин генерал-лейтенант. Назначен е и за военен министър през 1915г. Поради несъгласия с водените с Германия преговори подава оставка. Открива военната академия в София и е първия офицер от кариерата член на Българската академия на науките.

Умира на 16.11.1931г. в София.

Кавалер е на ордените: "За Храброст" II-ра и IV-та сте

the coup d'etat against the Royal prince Alexander I Batenberg / 6 August 1886/, he emigrated to Russia. More than 10 years he worked assuming different positions in Zadkaspiiski military district. After the amnesty, he came back to Bulgaria where he assumed the position of an engineering troops inspector. In 1906, he was promoted to the rank of major-general.

During the Balkan war (1912-1913) he was the commander of the Eastern sector during the siege and the attack against the fortress of Odrin. He was appointed as a military chief of the newly liberated lands in Thrace. During the war of the Allies /1913/ he was minister of Defense.

He died in Sofia on 13 August 1934.

General Vazov is bearer of the following orders: "For Courage" III and IV degree, "St. Alexander" II and V degree, "For Military Merits" III degree, and of the Russian orders: "St. Vladimir" III degree, "St. Anna" III degree, etc.

INFANTRY GENERAL IVAN IVANOV FICHEV

He was born on 15 April 1860 in the town of Veliko Turnovo and he was the grand-son of the great building and construction specialist of the Bulgarian Revival, Usta Kolio Ficheto. During the Russian-Turkish war / 1877-1878/ he was a volunteer participating in the Bulgarian volunteer force in 8-th battalion. He graduated from the Military School in 1882. He participated in the Serbian-Bulgarian war as a company commander. He graduated from the General Staff College in Turin, Italy. He was the first Bulgarian officer who graduated from a European military college /1891/. In 1908 he was promoted to the rank of major-general.

From 1910 to 1913 he was the Chief of Staff of the Bulgarian army. During the war of 1913-1914 he led the Thracian theater of military activities. In 1914 he was promoted to the rank lieutenant-general. He was appointed as Minister of Defense in 1915. He handed in his resignation because he disagreed with the negotiations that were conducted with Germany at that time. He opened the defense staff college in Bulgaria and was the first Bulgarian career officer, member of the Bulgarian Academy of

пен, "Свети Александър"
II-ра, III-та и IV-та степени,
френския "Почетен легион",
италианския "Короната"
III-та степен и др.

ГЕНЕРАЛЪТ ОТ ПЕХОТАТА НИКОЛА ИВАНОВ ИВАНОВ

Роден е на 18 февруари
1861 г. в гр. Калофер. Учи в
Априловската гимназия в
Габрово и Галатасарайския
императорски лицей в Ца-
риград. Като доброволец
участва в Руско-турската
война (1877-1878 г.). Завър-
шва първия випуск на воен-
ното училище (1879 г.) и Ни-
колаевската генералщабна
академия в Санкт-

Петербург (1885 г.). Сръбско-българската война го заварва
като офицер за свръзка. Служи като флигел-адютант на княз
Фердинанд, началник-щаб на войската/1894-1896/, военен
министър – /1896 -1899г/.

През 1900 г. е произведен в чин генерал - майор , а през
1912 е повишен в чин генерал - лейтенант.

През Балканската война (1912-1913 г.) ръководи II-ра бъл-
гарска армия и командва обсадата и превземането на Од-
ринската крепост.

Крупен военен писател, публицист и общественик, ге-
нерал Иванов е първия председател на дружеството на за-
пасните офицери. Умира на 16.09.1940 г. в София.

Кавалер е на ордените: "За храброст" II и IV степен,
"Св.Александър" I и II степен с диаманти, "За военна заслу-
га" I степен и други.

ГЕНЕРАЛЪТ ОТ ПЕХОТАТА РАЧО ПЕТРОВ ПЕТРОВ

Роден на 19 февруари 1861 г. в гр. Шумен. Завършва пър

Sciences.

He died on 16 November 1931 in Sofia.

He is bearer of the following orders: "For Courage" II and IV degree,
"St. Alexander" II, III and IV degree, the French order "Legion of Honor",
of the Italian order "The Crown" III degree, etc.

INFANTRY GENERAL NIKOLA IVANOV IVANOV

He was born on 18 February 1861 in the town of Kalofer. He studied
in the Aprilovska High School in the town of Gabrovo and in the
Emperor's Galatasarai Lyceum in Tsarigrad. He participated as a
volunteer in the Russian- Turkish war /1877-1878/. He graduated from
the Military School and was one among the first batch of graduates in
1879, then graduated from the General Staff Nikolaev Academy in Saint
Peterburg /1885/. During Serbian-Bulgarian war he served as liaison
officer. He served as fliegel aide-de-camp of prince Ferdinand, as a chef
of staff of the army /1894-1896/, and was Minister of Defense /1896-
1899/.

In 1900 he was promoted to the rank of major-general, and in 1912
he was promoted lieutenant-general.

During the Balkan war /1912-1913/, he commanded 2-nd Bulgarian
army and was in full charge of the siege and capturing of Odrin Fortress.

A great writer and publicist on
military topics, an active public figure,
general Ivanov was the first Chairman
of the Union of the Officers from the
reserve. He died on 16 September 1940
in Sofia.

He is bearer of the following orders:
"For Courage" II and IV degree, "St.
Alexander" I and II degree with
diamonds, "For Military merits" I
degree, etc.

INFANTRY GENERAL RACHO PETROV PETROV

He was on 19 February 1861 in the
town of Shumen. He graduated from the
Military School and was one among the
first batch of graduates, then he
graduated from the General Staff
Nikolaev Academy in Saint Peterburg.

вия випуск на военното училище и Николаевската Генералщаб-на Академия в Санкт-Петербург. Взема дейно участие в Съединението (1885г.), изпълняващ длъжността началник на щаба на войската през време на Сръбско-българската война от 1885 г., а след победния ѝ край като капитан става титуляр Началник Щаб на войската.

Преподава чертане, фортификация и топография, началник на военното училище, два пъти министър на войната: /1887 г. и 1894-1896 г./, два пъти министър-председател.

Командващ 3-та армия през Междусъюзническата войнатот 1913 г., генерал-губернатор на Македония от 1915-1918. Лежи в затвора /1920-1924г./ по време на земеделското правителството на Александър Стамболийски. На 6 май 1936 г. е повишен в чин генерал от пехотата.

Умира на 22 януари 1942 г.в семейната си вила в гара Белово - Пазарджишки окръг.

Кавалер е на ордените: II степен на народния орден "За храброст", III, II и I степени на царския орден "Св.Александър" с и без мечове, II степен на военния орден "За военна заслуга", златния орден "За заслуги", руския "Св. Владимир Первозванный" - III степен, I степен на немския "Железен кръст", персийския "Орден на изтока" и други.

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ИВАН КОЛЕВ КОЛЕВ

Роден на 15 септември 1861 г. в с.Бановка – Бесарабия. Участва като доброволец в Сръбско-българската война (1885 г.) и завършва

военното училище (1887 г.), както и Кавалерийската военна академия в Турино – Италия (1894 г.). През Балканската война (1912-1913 г.) е началник-щаб на 3-та и 5-та армии, а през Първата световна война (1915-1916 г.) е началник на Конната дивизия, която разби прочутите руски казашки кавалеристи. Винаги начело на любимата си конница генерал Колев спечели битките в Добруджа срещу обединените Руско-румънски войски.

Умира от туберкулоза на 17 юли 1917 г. във гр.Виена.

Кавалер е на ордените: воен

He took an active part in accomplishing the Union between Eastern Rumelia and the Principality of Bulgaria in 1885 having assumed the position of an acting Chief of Staff of the Army during the Serbian-Bulgarian war of 1885, and after its glorious end, being a captain, Racho Petrov became Chief of Staff of the army.

He taught technical drafting, fortification and topography, then he became commandant of the Military School, he was twice Minister of Defense /1887/ and /1894-1896/. He was twice prime minister of Bulgaria.

He was commander of 3-rd Army during the War of Allies of 1913, then he was general-Governor of Macedonia 1915-1918. He was imprisoned during the period 1920-1924 at the time of the agrarian government of Alexander Stambolyiski. On 6 May 1936 he was promoted to the rank of infantry general.

He died on 22 January 1942 in his family villa in Belovo, Pazardjik district.

Racho Petrov is the bearer of the following orders: people's order "For Courage" II degree, tsar's order "St. Alexander" II, II and I degree with and without swords, the military order "For Military Merits" II degree, the golden order "For Merits", the Russian order "St. Vladimir Pervozvanii" III degree, the German order "Iron Cross" I degree, the Persian order "Order of the East", etc.

LIEUTENANT - GENERAL IVAN KOLEV KOLEV

He was born on 15 September 1861 in the village of Banovka, Bessarabia. He participated as a volunteer in the Serbian-Bulgarian war /1885/ and graduated from the Military School /1887/ and from the Cavalry Defense College in Turin, Italy /1894/. During the Balkan war /1912-1913/ he was the chief of staff of the 3-rd and 5-th armies, and during the World War I /1915-1916/ he was the commander of the cavalry division which defeated the famous Russian Cossack cavalymen. Always at the head of his favorite cavalry, General Koley, won the battles in Dobrudja against the united Russian-Romanian troops.

The died of tuberculosis on 17 July 1917 in Vienna.

General Koley is the bearer of the following orders: the military order "For Courage" II and III class, "St. Alexander" III grade with swords, "For Military Merits" IV and V grade, and the golden order "For merit", he is bearer as well of the German order "Iron Cross" I degree.

ния орден "За храброст" II и III клас, "Св.Александър" III степен с мечове, "За военна заслуга" IV и V степен и златния орден "За заслуга", кавалер е също и на германския орден "Железният кръст" I степен.

ГЕНЕРАЛ ОТ ПЕХОТАТА НИКОЛА ТОДОРОВ ЖЕКОВ

Роден в гр.Сливен на 25.12.1864 г. Започнал от обушарски чирак, по късно доброволец в Сръбско-българската война от 1885 г., юнкер във Военното училище /1883/, до слушател в Академия за военно изкуство в гр.Торино-Италия. Служи като офицер в различни гарнизони, преподавател, началник на Школата за запасни подпоручици, командир на полк и началник на Военното училище.

През балканската война 1912-1913 е началник щаба на 2-ра армия .

Министър на отбраната и главнокомандващ действаща армия през Първата световна война 1915-1918 г.

В своите мемоари фелдмаршалите: Хинденбург, Лудендорф и Хьоцендорф не пестят суперлативите си за генерал Жеков.

Осъден е на 10 г. затвор през 1921 г., като един от виновниците за втората национална катастрофа. Амнистиран той се отдава на обществено-политическа дейност. През 1944 емигрира в Германия.

Умира на 01.11.1949 г. в гр.Фюсен-Алгой (Германия). През ноември 1992 г. тленните останки на генерала са донесени в България и погребани във Военния мавзолей-костница при Централните софийски гробища.

Кавалер е на ордените: "За храброст" II и III ст., Великият кръст на ордена "Св.Александър" и I степен на същия, народния орден "За военна заслуга" IV и V клас, немските ордени: "Железен кръст" I степен, "Пур льо мерит" и "Червения орел".

INFANTRY GENERAL NIKOLA TODOROV ZHEKOV

He was born on 25 December 1864 in the town of Sliven. He started working as a shoemaker's apprentice, later he became a volunteer in the Serbian-Bulgarian war of 1885, then a cadet in the Military school /1883/, then he became an officer cadet in the Martial Arts Academy in Turin, Italy. He served as officer in different garrisons, he taught at the military school, then became Chief of the School for officers from the Reserve, became regiment commander and commandant of the Military School.

During the Balkan war of 1912-1913 he was Chief of Staff of 2-nd army. During the World War I he was minister of defense and supreme commander of the active army.

In their memoirs, the field-m Marshals Hindenburg, Ludendorff and Hoetzendorf are lavish with their superlative assessments they gave General Zhekov.

In 1921 he was given a ten-year sentence to stay in prison because he was convicted of being one of the culprits, guilty for the second national catastrophe. After he was amnestied, he dedicated his time to public and political activities. In 1994 he emigrated to Germany.

He died on 1 November 1949 in the town Fuessen - Algeu (Germany). In November 1992, the mortal remains of general Zhekov were brought back to Bulgaria and buried in the in the military charnel - house mausoleum in the Central Burial ground in Sofia.

General Zhekov is bearer of the following orders: "For Courage" II and III degree, the Grand Cross of the order "St. Alexander" and I degree of the latter, people's order "For Military Merits" IV and V class, the German orders "Iron Cross" I degree, "Pour le merit" and "Red Eagle".

LIEUTENANT- GENERAL VLADIMIR MINCHOV VAZOV

He was born on 14 May 1867 in the town of Sopot. He graduated from the Military School /1887/ in Sofia and from the Artillery Academy in Saint Peterburg /1903/. He served as a battery commander, brigade commander and artillery expert when Bulgaria bought weapons from Germany and France.

During the Balkan war /1912-1913/ and the war of the Allies /the Second Balkan war of 1913/ he became the chief of the artillery formations that he himself established.

During the World War I he was the commander of 5-th artillery

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ВЛАДИМИР МИНЧОВ ВАЗОВ

Роден е на 14 май 1867 г. в гр. Сопот. Завършва военното училище (1887 г.) в София и Артилерийска академия в Санкт-Петербург (1903 г.). Служи като батареен командир, бригаден командир и артилерийски експерт при закупуването на оръдия от Германия и Франция.

През Балканската война (1912-1913 г.) и Междусъюзническата (Втора балканска 1913

г.) оглавява новосъздадените от него артилерийски формирования.

През Първата световна война командва 5-та артилерийска бригада и 9-та Плевенска дивизия. Ръководи победните български войни при Дойранското езеро и завоя на река Черна. Минава в запаса на 14 март 1920 г. При едно от гостуванията в Лондон е изненадан, когато англичаните го посрещат с военен ритуал и спуснати знамена, показвайки по този начин почитта си към своя победител при Дойран.

Кавалер е на ордените :“За храброст” II и III ст., “Св.Александър” III и IV ст., “За военна заслуга” III и V ст.

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР КОНСТАНТИН АНТОНОВ ЖОСТОВ

Роден на 30 ноември 1867 г. в село Гайтаниново (Неврокопско). Завършва военното училище (1887 г.) и висша Артилерийска академия във Виена (Австроунгария). Кариерата му е бляскава: отличен артилерийски командир, военен аташе във: Виена, Париж и Санкт-Петербург. През Балканската война (1912-1913 г.) е началник-щаб на 3-та действаща армия, разработва операциите при Лозенград, Люлебургаз и Бунархисар. По времето на Първата световна война (1915-1918 г.) е началник-щаб на действащата армия.

Умира на 30 август 1916 г. в главната квартира в гр.Кюстендил.

Кавалер е на ордените: “За храброст” II и III ст., “Св.Александър с мечове” II и III ст., “За военна заслуга” IV и V ст.

to the reserve forces on 14 March 1920. He was surprised during one of his visits to London, when the English met him with a welcome military ceremony and lowered flags showing in this way their respect for the general who defeated them at Doyran lake.

General Vladimir Vazov is bearer of the following orders: “For Courage” II and III degree, “St. Alexander” III and IV degree, “For Military Merits” III and V degree.

MAJOR-GENERAL KONSTANTIN ANTONOV ZHOSTOV

He was born on 30 November 1867 in the village of Gaytaninovo, Nevrokop District. He graduated the Military School and the Higher Military Artillery Academy in Vienna, Austro-Hungary. He had a brilliant career: he was an excellent artillery commander, defense attache in: Vienna, Paris and Saint Peterburg. In the Balkan war /1912-1913/ he was chief of staff of 3-rd active army and elaborated on the operations at Lozengrad, Lulebourgaz and Bunarhissar. During World War I /1915-1918/ he was Chief of Staff of the active army.

He died on 30 August 1916 in the army headquarters in the town of Kustendil.

He is bearer of the following orders: “For Courage” II and III degree, “St. Alexander with swords” II and III degree, “For Military Merits” IV and V degree.

COLONEL BORIS STOYANOV DRANGOV

He was born on 3 March 1872 in the town of Skopje. He graduated from the Military School in 1895 and started his career as a cavalry officer. When the Ilinden- Preobrajenie Uprising broke out /1903/ he left the military and organized an armed detachment of men who fought in Macedonia. After the uprising he went to Saint Peterburg where he graduated from the General Staff Cavalry Academy in 1907.

During the Balkan war of 1912-1913 he was appointed S Chief of

ПОЛКОВНИК БОРИС СТОЯНОВ ДРАНГОВ

Роден е на 3 март 1872 г. в гр. Скопие. Завършва военното училище през 1895 г. и започва кариерата си като кавалерийски офицер. При избухването на Илинденско-преображенското въстание (1903 г.), той се уволнява и организира чета от 120 души, която се сражава в Македония. След въстанието той заминава за Санкт-Петербург, където завършва Кавалерийската

Генералщабна академия през 1907 г.

През време на Балканската война (1912-1913 г.) е назначен за началник-щаб на войската на 1-ва бригада към 1-ва пехотна Софийска (железна) дивизия. Сражава се на първа бойна линия при: Селиолу, Петра, Чаталджа, Люлебургас и Ескипол.

През септември 1915 г., когато България се включва в Първата световна война, подполковник Борис Дрангов командва последователно: 5-ти пехотен полк и води боеве при Криволак, Богданци и долината на река Вардар. Организира Школата за запасни подпоручици в Скопие.

През 1916 е началник щаб на 1-ва пехотна дивизия, с която воюва в Добруджа, а по късно се завръща на Южния фронт като командир на 9-ти пехотен полк.

Отбранявайки завоя на река Черна, на 26 май 1917 г. го застига геройската смърт. Погребан е в родния си град Скопие.

Посмъртно е произведен в чин полковник.

Кавалер на ордена "За Храброст" IV степен.

КАПИТАН ПЪРВИ РАНГ ГЕОРГИ ПЕТРОВ КУПОВ

Роден във Варна на 18 октомври 1883 г. Завършва Морския кадетски корпус в Санкт-Петербург и торпедния офицерски клас в Кронщад. Произведен в първо офицерско звание мичман II клас

офицер. When the Ilinden-Preobrajenie Uprising broke out /1903/ he left the military and organized an armed detachment of men who fought in Macedonia. After the uprising he went to Saint Peterburg where he graduated from the General Staff Cavalry Academy in 1907.

During the Balkan war of 1912-1913 he was appointed S Chief of Staff of the troops of 1-st brigade which was a part of 1-st infantry Sofia (iron) division. He fought at the front line in the battles at Seliolu, Petra, Chataldja, Lulebourgass, and Eskipol.

In September 1915, when Bulgaria entered the World War I, lieutenant-colonel Boris Drangov was consecutively commander of: 5-th infantry regiment which conducted battles at Krivolak, Bogdantsi and along the valley of the Vardar river. He organized the school for second lieutenants from the reserve in Skopje.

In 1916 he was chief of staff of 1-st infantry division with which he conducted battles in Dobrudja, later he returned to the Southern front as commander of 9-th infantry regiment.

Defending the curve of the Cherna river, on 26 May 1917 he died the death of a hero in a battle. He was buried in his native town of Skopje.

He was posthumously promoted to the rank of colonel.

He is bearer of the order "For Courage" IV degree.

COMMANDER GEORGI PETROV KUPOV

He was born on 18 October 1883 in the town of Varna. He graduated from the Navy Cadet Corps in Saint Peterburg and the torpedo officers' class in Kronstadt. He was promoted to first naval officer's rank of boatswain 1 II class in 1905. In 1908 he was promoted boatswain I rank. He taught at Naval Military School. In the night on 20 November 1912 he participated in the attack against the Turkish cruiser "Hamidie".

As a commander of the mine laying ship "Drazki" ("The Daring"), the rest of the ships of this kind were "Letiasti" ("The

през 1905 г., а през 1908 г. в мичман I-ви ранг. Преподавател е в Морското военно училище. През нощта на 20 ноември 1912 г. участва в атаката срещу турския кръстосвач "Хамедие", като командир на миноносеца "Дръзки" (другите са "Летящи", "Смели" и "Строги"). Той дава заповед за торпилиране на турския крайцер – атаката е успешна и "Хамедие" с петметрова в диаметър пробойна излиза от строя.

През Първата световна война (1915-1918 г.) служи на различни длъжности във военната ни флота.

Умира през 1959 г. в родния си град Варна.

ПОЛКОВНИК РАДУЛ МИХАЙЛОВ МИЛКОВ

Роден в гр. Пловдив на 15 март 1885 г., завършва военното училище и през 1912 г. завършва курс в Берлинското авиационно училище. При обявяване на Балканската война (1912-1913 г.) е назначен за командир на Аеропланното отделение – дислоцирано край гр. Мустафа паша (Свиленград).

На 16 октомври 1912 г., поручик Милков съвместно с поручик Продан Таракчиев, осъществяват първия в историята боен полет с цел разузнаване на позициите при Одринската крепост, като същевременно хвърлят над турските заграждения няколко ръчни гранати.

През Първата световна война (1915-1918 г.) отново ръководи военното ни въздухоплаване. След войната по клаузите на Ньойския договор е уволнен и преминава в запаса.

Умира на 16 февруари 1962 г. в София.

Кавалер е на ордените: "За храброст" III и IV степен, "За военна заслуга" II и III степен и немския орден "Железен кръст" II степен.

Flying Ship"), "Smeli" ("Courageous"), and "Strogi" ("Strict"), he issued an order to torpedo the Turkish cruiser. The attack was successful and "Hamidie" having received a breach 5 meters in was disabled and rendered utterly helpless.

During the World War I/1915-1918/ he served assuming different positions in the military navy.

He died in 1959 in his native town Varna.

LIEUTENANT COLONEL RADUL MIHAILOV MILKOV

He was born on 15 March 1885 in the town of Plovdiv. He graduated from the Military school. In 1912 he graduated from a course

at the Aviation School in Berlin. When the Balkan war /1912-1913/ broke out, he was appointed as a commander of the Airplane unit dislocated near the town Mustafa pasha (Svilengrad).

On 16 October 1912 first lieutenant Milkov together with first lieutenant Prodan Tarakchiev conducted the first battle flight in the Bulgarian military history with the goal to reconnoiter the positions at the Odrin fortress meanwhile throwing some hand grenades on the Turkish fortified lines.

During the World War I /1915-1918/ he again was in charge of the Bulgarian military aviation. After the warq following the clauses of the Noeue Treaty he was dismissed from active military service and was transferred into the reserve force.

He died on 16 February 1962 in Sofia.

He is bearer of the orders: "For Courage" III and IV degree, "For Military Merits" II and III degree, and the German order "Iron Cross" II degree.

Издание на
Министерство на отбраната на
Република България
София 1000
ул. Дякон Игнатий №3
телефон: 00359 2 92 20330/32
факс: 00359 2 9873228
E-mail: DobrevS@md.government.bg
Автор на текста:
Красимир Снасов
Редактор:
Себастиан Добрев

Използвани са експонати и архивен снимков материал на
Националния военно-исторически музей.

Publication
Of the Ministry of Defense
Of the Republic of Bulgaria
Public Relations Department
Sofia 1000
3 Dyakon Ignatii Street
telephone: 00359 2 92 20330/32
fax: 00359 2 9873228
E-mail : DobrevS@md.government.bg
Author of the text:
Krassimir Spasov
Editor:
Sevastian Dobrev

Exponents and archival photographs of the National Military
History Museum.